

Vetlla de Santa Maria

125 anys de la Visita Espiritual

Montserrat
1025 | 2025

El Virolai de Mossèn Cinto i la Visita Espiritual a la Mare de Déu de Montserrat del bisbe Torras i Bages han estat els dos grans textos montserratins que han vehiculat la pietat popular fins al Montserrat modern que coneixem. Enguany la Visita Espiritual, juntament amb la Lliga espiritual de la Mare de Déu per la qual fou composta, compleix 125 anys. Per això proposem en la vetlla pels pelegrins de pregar aquests textos d'una manera més reposada a fi d'entendre millor la catequesi que contenen i l'espiritualitat que vincula el compromís de la fe i de l'amor al país.

Aquesta Vetlla recupera l'estructura de la diada de l'Entronització que, atesa la gran aflluència de pelegrins d'aquella nit irrepetible del 26 d'abril del 1947, començava amb el cant del Virolai, seguit de la presentació dels pelegrins, el res de la Visita Espiritual, les paraules del monjo que la presidia, i s'acabava amb l'oració i la benedicció final.

Proposem el cant de tres estrofes del Virolai, precedida cada una d'un text introductori, i unes paraules de l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Joan Planellas, en ocasió del pelegrinatge a Roma pels 800 anys de la Confraria de la Mare de Déu.

Montserrat, 2024

El refrany del Virolai i tres de les seves estrofes

(Recitat pel lector)

Rosa d'abril, Morena de la serra,
de Montserrat estel:
il·lumineu la catalana terra,
guieu-nos cap al Cel.

Rosa d'abril. La rosa és la flor per excel·lència que anuncia la primavera; la rosa enmig de les espines és un cant d'esperança que testimonia la força de l'amor sobre el mal, la victòria sobre la mort que és la Pasqua de Jesucrist enmig de la qual Catalunya celebra la festa de la Moreneta.

La Rosa d'Or obsequiada a la Mare de Déu pel papa Francesc és l'expressió de l'afecte i el reconeixement de la pietat que la Mare de Déu irradia en tots els pelegrins, i és l'agraïment al seu ofici de “facilitadora” que porta als cors dels que la visiten la dolcesa de la gràcia de Déu.

(Cantat per tots)

Rosa d'abril, Morena de la serra,
de Montserrat estel:
il·lumineu la catalana terra,
guieu-nos cap al Cel.

La primera estrofa del Virolai vincula la devoció a la Mare de Déu de Montserrat amb les dues festes principals de la fe: Nadal i Pasqua. Nadal per la Mare que porta a la falda l'Infant; Pasqua pel mateix Jesús, no de bolquers, sinó sempre Jove com a primícia de tots els que hem de ressuscitar amb Ell.

(Recitat pel lector)

Amb serra d'or els angelets serraren
eixos turons per fer-vos un palau.
Reina del Cel que els Serafins baixaren,
deu-nos abric dins vostre mantell blau.

Amb serra d'or evoca la llegenda que situa el naixement de Montserrat en la Pasqua de Jesucrist quan el Senyor, preveient el cataclisme de Divendres Sant, manà fer per a la seva mare, per mans dels *angelets*, de la muntanya de Montserrat un tron. Evocant els *serafins*, el text es fa ressò de la troballa de la Santa Imatge en una cova de la muntanya. Que el seu mantell blau ens aixoplugui sempre.

(Cantat per tots)

Amb serra d'or els angelets serraren
eixos turons per fer-vos un palau.
Reina del Cel que els Serafins baixaren,
deu-nos abric dins vostre mantell blau.

(Recitat pel lector)

Ditxosos ulls, Maria, els que us vegem!
Ditxós el cor que s'obri a vostra llum!
Roser del Cel, que els serafins voltegen,
a ma oració doneu vostre perfum.

Ditxosos ulls, canta la gran tradició de l'encontre entre els pelegrins i Santa Maria. Enmig de les espines de la vida ens dona esperança el perfum de la seva pregària que s'uneix a la nostra fent-la més pura. La claror de la seva mirada serena ens obre els ulls a la llum de la fe per veure com noves totes les coses.

(Cantat per tots)

Ditxosos ulls, Maria, els que us vegem!
Ditxós el cor que s'obri a vostra llum!
Roser del Cel, que els serafins voltegen,
a ma oració doneu vostre perfum.

(Recitat pel lector)

Cedre gentil, del Líbano corona,
arbre d'encens, palmera de Sion,
el fruit sagrat que vostre amor ens dona
és Jesucrist, el Redemptor del món.

Cedre gentil, arbre d'encens, palmera de Sió. Són diferents al·legories que ens inviten a contemplar sense presses la figura de Maria. La seva santedat és tan gran com bella, majestuosa com els cedres de les altes muntanyes del Líban que oxigenen l'aire a tot el seu voltant com Maria purifica el nostre entorn espiritual. La fidelitat quotidiana de Maria és agradable als ulls de Déu i dels homes, com el pujar aromàtic i silencios de l'encens a la presència de l'Altíssim ensenyant-nos així el camí de la joia espiritual. La fidelitat de Maria sobresurt enmig dels fills de l'Església, com les palmeres de Sió, i s'alça entre els pelegrins per donar-nos, a semblança de les palmeres, ombra i aliment en el nostre camí vers el Sant dels Sants.

(Cantat per tots)

Cedre gentil, del Líbano corona,
arbre d'encens, palmera de Sion,
el fruit sagrat que vostre amor ens dona
és Jesucrist, el Redemptor del món.

La Visita Espiritual del Doctor Torras i Bages

Paraules de l'arquebisbe de Tarragona i Primat, Monsenyor Joan Planellas, a l'església de Santa Maria in Montserrat amb motiu del Pelegrinatge a Roma pels 800 anys de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat l'octubre de 2023

El venerable Josep Torras i Bages, poc abans de ser nomenat bisbe de Vic, compongué la seva famosa *Visita Espiritual*, que s'estrenà el dia 30 d'abril de 1899 a l'altar de la Verge Bruna de la catedral de Barcelona. Recordo amb molt d'afecte com aquesta pregària la resàvem a casa en la meua infantesa. La mare ens la recitava de memòria i nosaltres responíem amb les corresponents avemaries. Mai he sabut qui li va fer aprendre, segurament el mossèn de la parròquia, però a fe que ho va encertar plenament. Recordar aquests fets passats m'ha ajudat sempre a fonamentar el present i a projectar el futur. Seria perjudicial, en canvi, si ens fes enyoradissos o ens tanqués en el passat. (...)

El text de la *Visita Espiritual* de Torras i Bages ens porta un aire genuí de casa. Amb una perfecta sintaxi i, per tant, de fàcil memorització, expressa una noble sobrietat, com tot el que sortí de la ploma del venerable bisbe. Es tracta d'una pregària admirable, que sintonitza d'entrada amb l'esperit del poble a favor del poble. Recordem-ne tan sols tres, de les set peticions que hi figuren:

«Verge Prodigiosa..., aconseguíu per als vostres catalans aquella fe que enfonsa les muntanyes, omple les valls i fa planer el camí de la vida». «Rosa de caritat..., traieu de Catalunya l'esperit de discòrdia, i ajunteu tots els seus fills amb cor de germans». «Senyora de Montserrat, que teniu la vostra santa muntanya voltada d'oliveres, signe de pau, aconseguíu per als pobles de Catalunya una pau cristiana i perpètua». (...)

Una pregària ben actual per la solidesa dels seus continguts, per la formulació planera i per l'actualitat de les seves peticions.

Amb aquest esperit, doncs, ara tot seguit la resarem tots junts en aquesta església.

I Verge Prodigiosa, tron puríssim on reposà l'eterna Saviesa quan vingué al món a ensenyar el camí de salvació, aconseguíu per als vostres catalans aquella fe que enfonsa les muntanyes, omple les valls i fa planer el camí de la vida.

Després de cada invocació es pot resar o cantar una Ave Maria i el Glòria o bé es pot cantar aquesta antífona: Santa Maria, Verge i Mare de Déu, intercediu per nosaltres prop del Senyor, el nostre Déu.

II Mare castíssima, mirall de puresa, flor de les verges, que portàreu al món el bàlsam d'incorrupció, Jesús fill de Déu, obteniu-nos l'honestedat dels costums públics.

III Profetessa admirable, que beneïreu i lloàreu l'Etern més que no pas totes les jerarquies angèliques plegades, feu que creixi en aquest poble vostre l'esperit d'oració i de lloança.

IV Rosa de caritat, foc que sense consumir escalfa, traieu de Catalunya l'esperit de discòrdia, i ajunteu tots els seus fills amb cor de germans.

V Santa engendradora de l'Etern, filla del vostre fill, feu que mai no es desfaci aquest poble català que vós espiritualment engendràreu.

VI Verge poderosa, més forta que un exèrcit en ordre de batalla, des del vostre alt castell de Montserrat defenseu d'enemics espirituals i temporals tota la terra catalana que teniu encomanada.

VII Senyora de Montserrat, que teniu la vostra santa muntanya voltada d'oliveres, signe de pau, aconsegiu per als pobles de Catalunya una pau cristiana i perpètua.

Oració

Oh Déu, vós que concediu tots els béns, i que gloriïqueu amb un culte insigne la muntanya escollida per l'excelsa mare del vostre Fill únic, feu que, ajudats amb la poderosa protecció de la immaculada sempre verge Maria, puguem arribar amb seguretat a la muntanya, que és Crist. Pel mateix Crist, Senyor nostre. Amén.

Benedicció final i comiat

V

S Alve Re-gí-na, * ma-ter mi-se-ri-córdi-æ, Vi-ta, dul-
cé-do, et spes nostra, salve. Ad te clamámus, éxsu-
les, fí-li- i Hevæ. Ad te suspi-rámus, geméntes et flen-
tes in hac lacrimá-rum valle. E-ia ergo, Advo-cá-ta
nostra, illos tu- os mi-se-ri-córdes ó-cu- los ad nos con-
vér-te. Et Je-sum, be-ne-díctum fructum ventris tu- i,
no-bis post hoc exsí- li- um osténde. O cle- mens:
O pi- a: O dulcis Virgo Ma-rí- a.

Santuari de Montserrat